

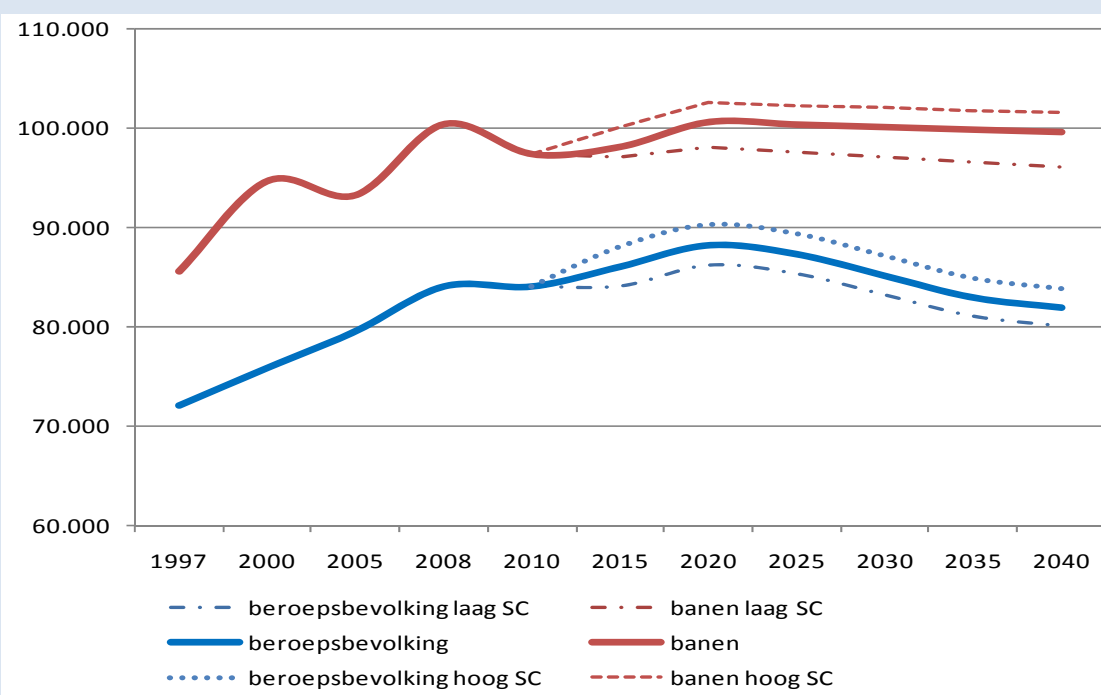

CPB juni raming 2010: ook lagere economische groeiverwachtingen Breda

Onderwerp	Aanleiding <p>Deze Bredase vertaling van de in juni 2010 gepresenteerde nieuwe verwachtingen van het Centraal Plan Bureau (CPB) over de ontwikkelingen van de Nederlandse economie voor de korte termijn is tevens een update van de gegevens van de beroepsbevolking en de werkgelegenheid zoals is opgenomen in het Trendrapport van de gemeente Breda. De uitgangspunten en conclusies zoals opgenomen in dit Trendrapport blijven staan.</p> <p>Al eerder heeft het CPB voor de middellange en voor de lange termijn ontwikkelingen beschikbaar gesteld</p>
Conclusies	Wat zijn de conclusies voor Breda: <p>Korte termijn 2010-2011</p> <ul style="list-style-type: none">• tijdelijke nulgroei beroepsbevolking• in 2010 en 2011 daling banen en toename werkloosheid door crisis <p>Middellange termijn 2011-2015</p> <ul style="list-style-type: none">• afvlakkende groei beroepsbevolking,• na 2011 (gedeeltelijk) herstel banengroei• toename aantal en aandeel ouderen (vergrijzing)• extra druk op arbeidsmarkt door grote vervangingsvraag (vergrijzing) <p>Lange termijn 2015-2040</p> <ul style="list-style-type: none">• krimp van de beroepsbevolking• structureel tekort arbeidsaanbod• daling aantal banen (na 2020, CPB scenario TM)
En verder	Links <p>www.cpb.nl/nl/pub/cepmev/cep Centraal Economisch Plan (CEP)</p> <p>www.cpb.nl/nl/pub/cpbreeksen/document/203 Economische Verkenning 2011-2015</p> <p>www.cpb.nl/nl/pub/cpbreeksen/bijzonder/55 Vier vergezichten op Nederland</p> <p>www.breda.nl/index.php?simaction=content&mediumid=34&pagid=1805&stukid=70021 Trends en maatschappelijke ontwikkelingen</p>
Uitwerking	Verdieping <p>In 2010 en mogelijk ook nog in de jaren daarna zullen de effecten van de economische laagconjunctuur duidelijk voelbaar worden in Nederland en ook in Breda. Een stevig afnemende werkgelegenheid, gepaard gaand met een toename van de werkloosheid in 2010 en 2011 zorgt voor een compleet ander beeld van de arbeidsmarkt dan in de afgelopen periode.</p> Prognose <p>Voor Breda is geraamd welke mogelijke arbeidsmarkttekorten zouden kunnen optreden. Door de crisis neemt de werkgelegenheid af van ruim 100 duizend personen in 2008 tot 97 duizend personen in 2011. Tussen 2011 en 2020 stijgt de werkgelegenheid weer tot 100 duizend personen. Vervolgens daalt de werkgelegenheid zeer geleidelijk tot ruim 99 duizend personen in 2040. Zie uitgebreidere versie van dit document</p>

Tegelijkertijd toont de beroepsbevolking tot 2020 een afzwakende groei (tot bijna 88 duizend personen) om vervolgens na 2020 verder af te gaan nemen tot circa 82 duizend personen in 2040.

Figuur : banen en beroepsbevolking Breda 1997-2040

Bron: CBS, CPB, UWV Werkbedrijf, Vestigingenregister Breda; bewerking O&I

Als centrumstad heeft Breda een bovenlokale/regionale werkgelegenheidsfunctie bekleedt (het aantal Bredase banen wordt ook bezet door arbeidsaanbod van buiten de gemeente). In 2008 is de vraag circa 16 duizend personen groter dan het aanbod. Dit grote verschil wordt gedeeltelijk veroorzaakt door de bovenlokale werkgelegenheidsfunctie die Breda bekleedt. Het verschil tussen vraag en aanbod daalt, als gevolg van de recessie, tot circa 14 duizend personen in 2011 (meer banen dan personen in de beroepsbevolking). Door een gematigde economische groei in de periode 2011-2015 daalt dit verschil tot ruim 12 duizend personen in 2015.

Dit "lagere tekort" wordt overigens op de korte en middellange termijn tijdelijk versterkt door de grote uitstroom van oudere werknemers die de arbeidsmarkt gaan verlaten (de vervangingsvraag). Na 2015 neemt het verschil tussen vraag en aanbod structureel toe tot ruim 18 duizend personen in 2040.

Krimp beroepsbevolking

De Commissie Bakker heeft recentelijk indringend gewezen op het probleem van de dalende beroepsbevolking in Nederland. De beroepsbevolking daalt richting 2040 met één miljoen personen en Nederland dreigt 700.000 mensen tekort te komen om alle arbeidsplaatsen in te vullen. Dit heeft allerlei gevolgen voor de Nederlandse concurrentiepositie en economische groei, zorgt voor vele onvervulbare vacatures en sterk oplopende loonkosten, leidt tot verdwijnende productie en brengt de zorg met zich mee dat diensten (onderwijs, zorg, overheid) niet meer geleverd kunnen worden.

Andere arbeidsmarktontwikkelingen

De ontwikkelingen op de korte termijn mogen dan ook niet de aandacht afleiden van wat er op de langere termijn aan de hand is. Daarbij gaat het onder andere om:

- Vergrijzing van de beroepsbevolking
- Vergroting van de grijze druk, het aantal mensen boven de actieve leeftijd in verhouding tot de potentiële beroepsbevolking
- Toename van de kwalificatie-eisen van werkgevers
- Toenemend verschil in arbeidsmarktpositie tussen hoger en lager opgeleiden
- Veranderende arbeidsverhoudingen, met een toenemend aandeel van zzp'ers (ondanks een tijdelijke terugval)
- Verschuiving van de werkgelegenheid richting dienstensector
- Toenemende vraag naar personeel in de zorg
- Globalisering en toename internationale concurrentie

Aandachtspunten voor beleid

Toekomstige tekorten aan personeel opvangen/hogere arbeidsparticipatie

Op de korte termijn zal de krapte op de arbeidsmarkt verdwijnen en zelfs omslaan in een (tijdelijk) overschot. Toch moet voor de middellange termijn worden uitgegaan van tekorten bij met name hoger opgeleiden maar ook middelbaar opgeleiden. Deze structurele ontwikkelingen leiden ertoe dat het van groot belang is om blijvend aandacht te besteden aan de kwalitatieve ontwikkeling van de beroepsbevolking, aan een zo groot mogelijke arbeidsdeelname en aan een optimale inzet van ieders competenties en ambities. Aansluiting zoeken bij het reguliere onderwijs-infrastructuur, scholingsprojecten voor minder kansrijke werkzoekenden, flexibele instroommogelijkheden en de facilitering van het onderwijs verdienen daarbij de nodige aandacht.

Aandacht voor activeren passief/onbenut arbeidsaanbod

Gezien de noodzaak van een hogere arbeidsparticipatie op de lange termijn moet ervoor gewaakt worden dat door tijdelijke neerwaartse conjuncturele bewegingen grote aantallen mensen (werkzoekenden, (ontslag-)werklozen)) hun competenties, vakbekwaamheid en hun inzetbaarheid verliezen. Het zelfstandig ondernemerschap (ZZPer) kan daarbij een weg zijn voor werklozen om een nieuwe plek binnen het arbeidsbestel te veroveren. Ook blijft het van belang te investeren in de inzetbaarheid van werkzoekenden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt die bij een sterk oplopende werkloosheid gemakkelijk op de achtergrond kunnen raken zoals laag opgeleiden, langdurig werklozen, Wajongers en niet-uitkeringsgerechtigden.

Investeren in bestaand arbeidsaanbod (groter aandeel ouderen met ((achterblijvende) kennis, terwijl kwalificatie-eisen toenemen)

Gezien de noodzaak van een blijvend hogere participatie op de lange termijn is het van belang dat ook bij ouderen de competenties, vakbekwaamheid en inzetbaarheid op peil worden gehouden. Ouderen scoren volgens onderzoeksinstituut TNO ten opzichte van jongeren beter op zaken als inzicht, ervaring en sociale vaardigheden. Het behoud van vakmanschap en de overdracht van kennis van ouderen aan jongeren is eveneens een belangrijk aandachtspunt. Anticiperen op aanstaande uittocht babyboomers, waarbij meer aandacht komt voor en implementatie van sociaal seniorenbeleid in de komende jaren.